

Disaster Recovery

Sanaz Sohrabizadeh, Ph.D

Health in Disasters & Emergencies

E-mail: ssohrabizadeh@gmail.com

اهداف آموزشی

در پایان کارگاه، شرکت کنندگان می بایست قادر به توضیح مفاهیم زیر باشند:

- بازیابی
- بازسازی
- بازتوانی و اجزای آن
- فرآیند افقی (در سطح اجتماع) بازیابی
- مشارکت کنندگان در بازیابی
- برنامه بازیابی سیستم سلامت

پیامدهای بلایا

- تخریب زیرساختارهای فیزیکی، اقتصادی، و اجتماعی
- مرگ و میر و آسیب جسمی
- ناهنجاری های روانشناختی
- از بین رفتن معیشت افراد

تاریخچه

• Haas et al (1977) : شناسایی و توضیح فرآیند بازگشت به وضعیت نرمال، برای اولین بار، از طریق یک مدل چهار مرحله ای به شرح زیر:

۱- پاسخ فوری

۲- ترمیم یا استقرار مجدد

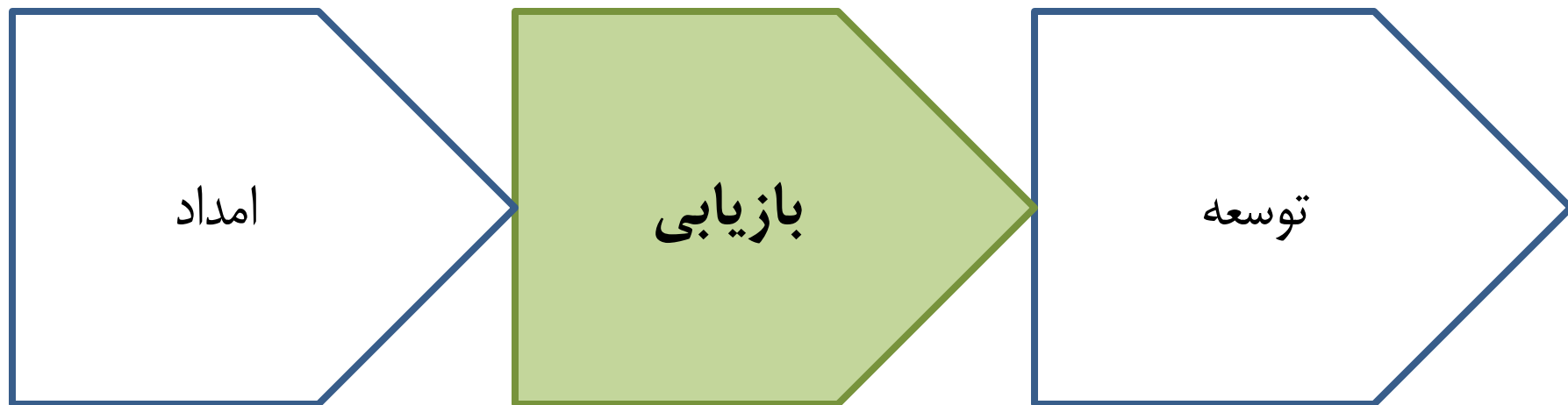
۳- جایگزینی

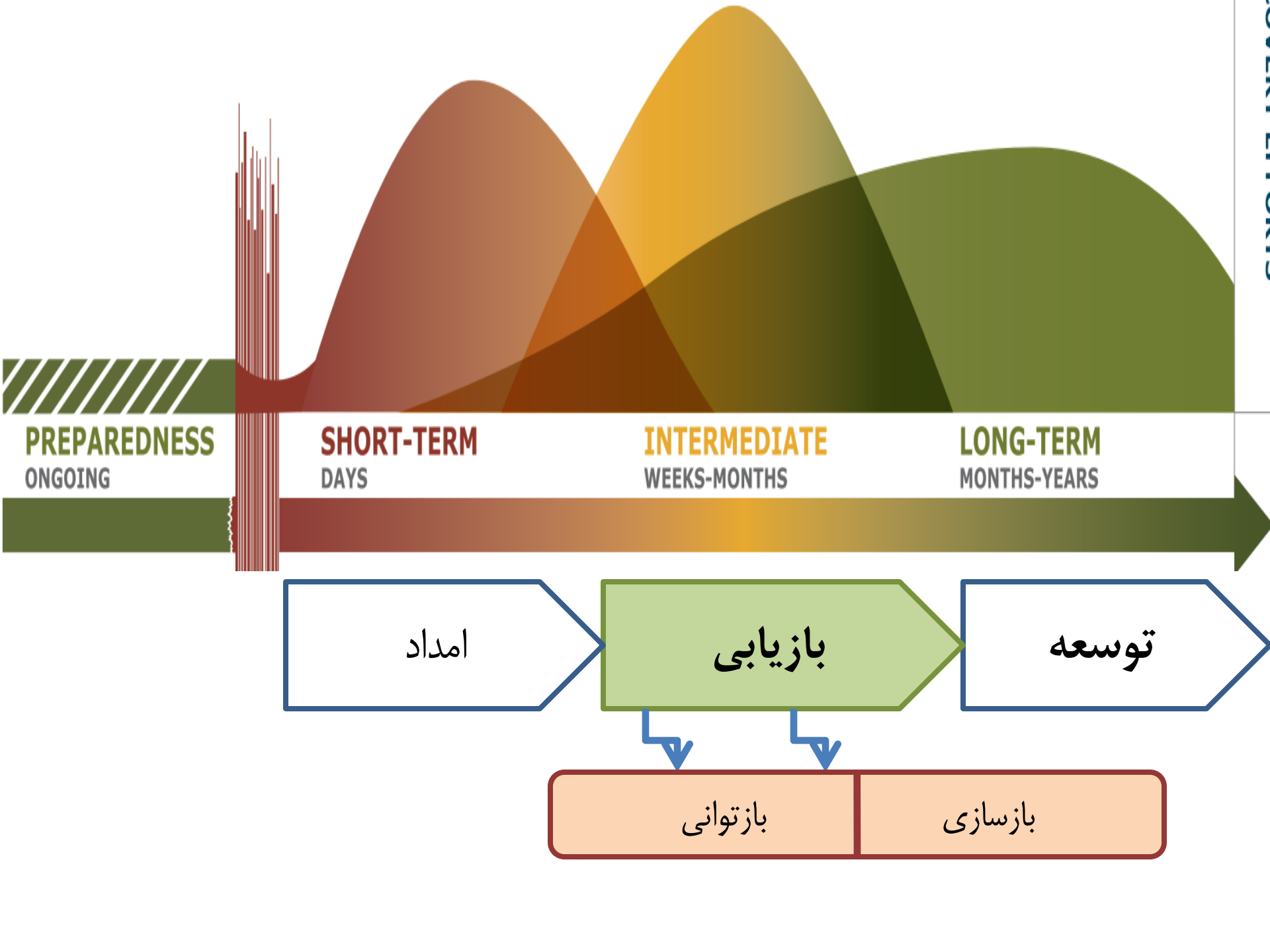
۴- توسعه

مفهوم بازیابی

- فعالیت های مرتبط با
 - بازگشت جامعه آسیب دیده به وضعیت پیشین یا بهبود آن و
 - تسهیل اجرای اقدامات ضروری کاهش خطر بلایا : کاهش احتمال آسیب در بلایای آتی و پیشرفت و توسعه پایدار اجتماع آسیب دیده
- شامل دو جزء مهم : بازسازی و بازتوانی

فازهای پاسخ

بازتوانی

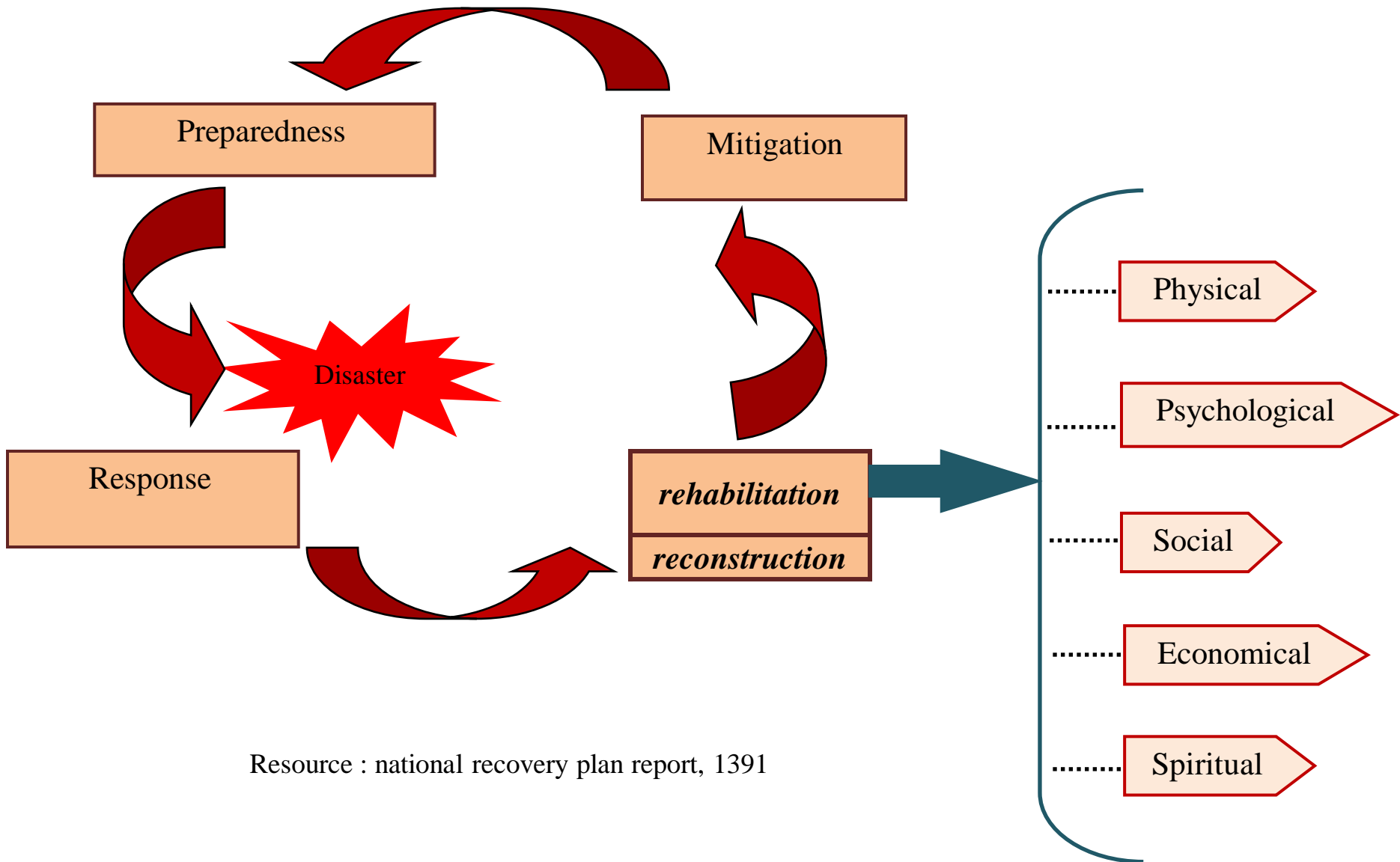
• اقدامات و فرآیندهایی که پس از بلایا انجام می شوند با هدف:

۱- توانمند نمودن آسیب دیدگان در راستای از سرگیری فعالیت های

نرمال و بازگشت به شرایط بهتر یا بدتر نسبت به پیش از بلایا

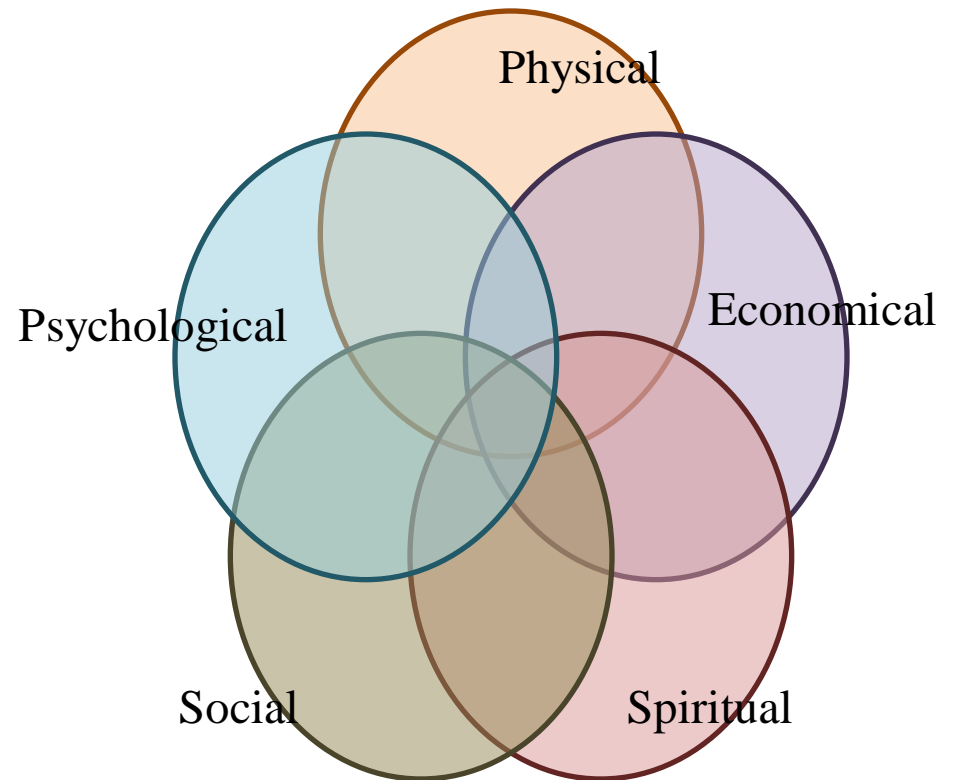
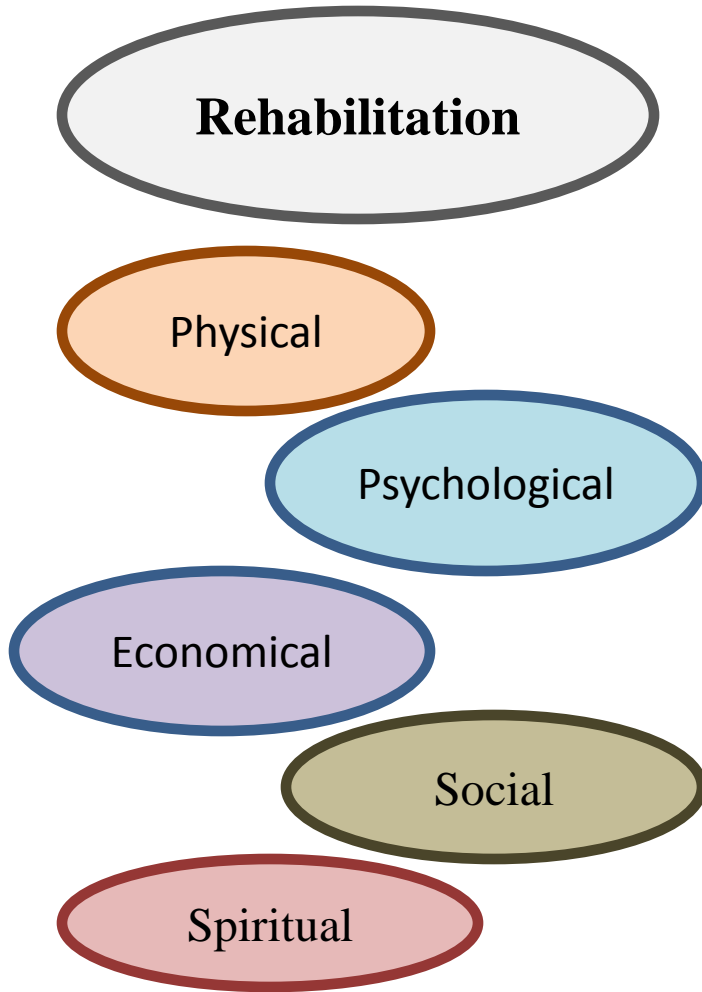
۲- مرحله میانی بین فاز امداد فوری و توسعه بلند مدت

۲- انواع بازتوانی: جسمی، روانی، اجتماعی، اقتصادی و معنوی

Resource : national recovery plan report, 1391

بازتوانی و ابعاد آن

Resource : national recovery plan report, 1391

بازسازی

- ترمیم یا جایگزینی کامل تمامی زیرساخت‌های فیزیکی، اقتصادی و اجتماعی منطقه آسیب دیده
- ادغام کامل بازسازی در برنامه های توسعه بلند مدت توام با ملاحظه معیارهای کاهش خطرات بلایا

مدت زمان بازیابی

- چارچوب زمانی مشخص و معینی برای تکمیل یا اتمام فرآیند بازیابی (بازسازی و بازتوانی) وجود ندارد. مدت زمان مورد نیاز برای انجام بازیابی به فاکتورهای زیادی بستگی دارد شامل:
 - ✓ وسعت و شدت آسیب
 - ✓ میزان آمادگی افراد در برابر بلایا
 - ✓ فراهم بودن منابع
 - ✓ سرعت عمل نیروهای پشتیبانی و مدیریتی
 - ✓ تمایل و اراده برای اجرای برنامه ها
 - ✓ ثبات سیاسی

بازیابی اثربخش

- تمرکز مدیران و سرمایه گذاران مختلف بر بازسازی به عنوان یک دستاورد محسوس و قابل مشاهده
- نامحسوس بودن نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی-فرهنگی برای دولت و سرمایه گذاران
- **بازیابی جامع:** تأمین نیازهای محسوس و نامحسوس اجتماع:
 - ✓ ارائه حمایت های روانشناختی، اجتماعی، اقتصادی و معنوی +
 - بازسازی زیرساختارهای فیزیکی

فرآیند بازیابی

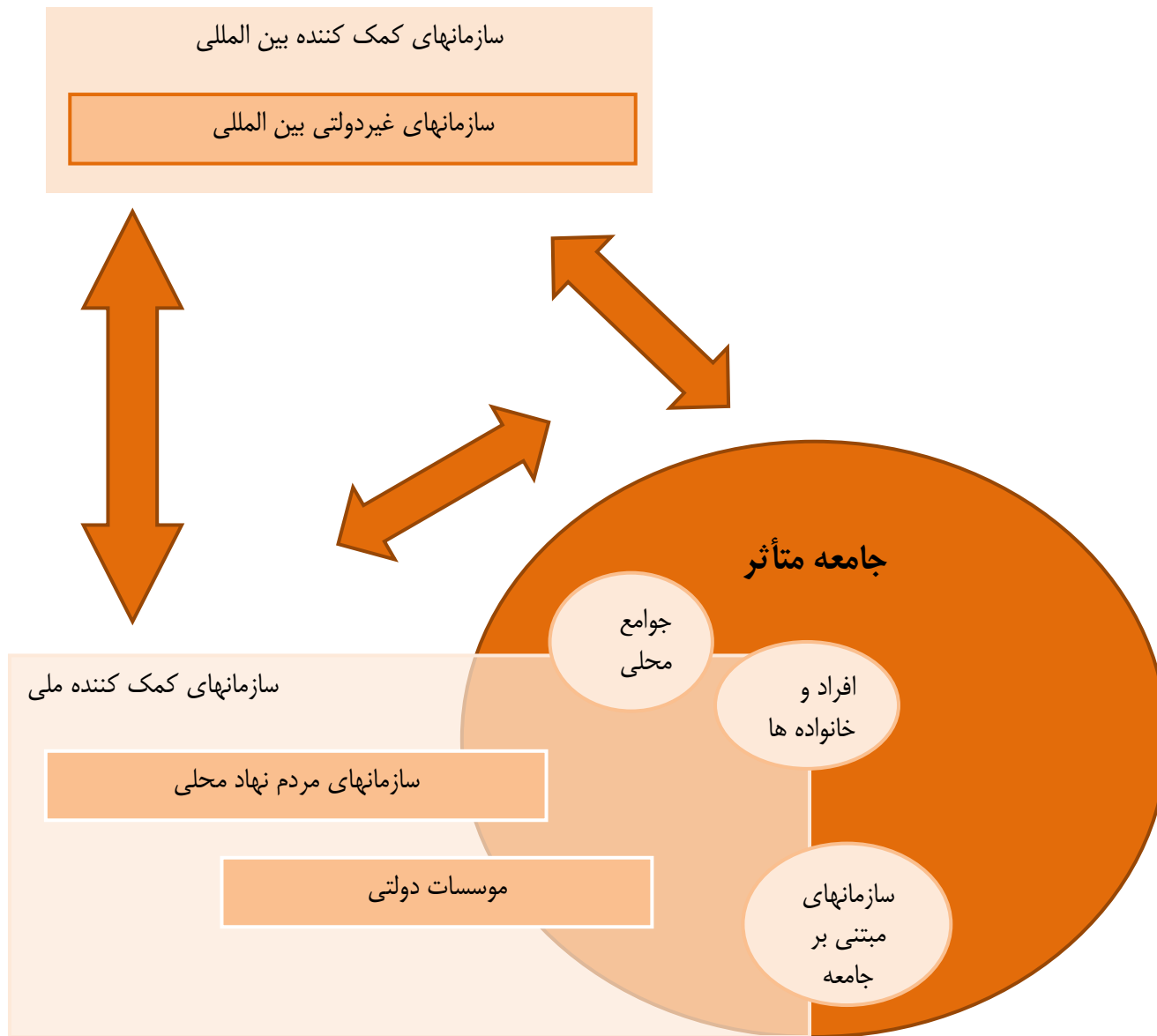
- برنامه افقی (در سطح اجتماع): عدم مشارکت دادن افراد در بازیابی منجر به خشم آن ها و ازهم گسیختگی جامعه می گردد
- برنامه عمودی (دیکته شدن برنامه توسط سازمان های دولتی مرتبط)
- ادغام برنامه افقی و عمودی به طور متوازن: بهترین نتیجه برای بازیابی پس از بلایا

مزایای برنامه ریزی افقی

- مشارکت اجتماع در بازیابی منجر به :
 - ✓ افزایش احساس توانمندی و اعتماد به نفس
 - ✓ مشارکت بیشتر و ایجاد شبکه های اجتماعی قوی تر
 - ✓ احساس تعهد برای اجرای فرآیند بازیابی
 - ✓ کاهش زمان و هزینه اقدامات بازیابی با اتخاذ تصمیمات بهنگام
 - ✓ حذف یا کاهش سندروم وابستگی
 - ✓ استحکام جامعه و افزایش توانایی افراد برای مشارکت با یکدیگر

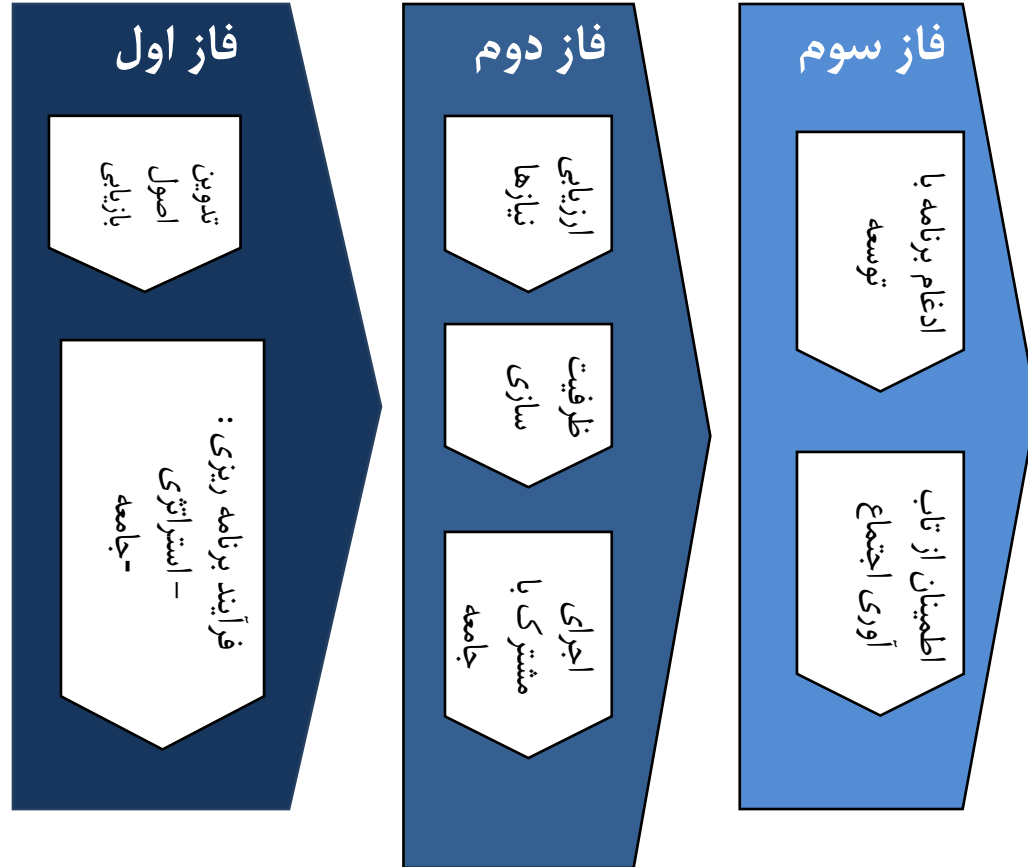
چالش های فرآیند افقی

- ضرورت تهیه یک برنامه جامع با ذکر جزئیات قبل از رخداد بلایا
- ضرورت حمایت اقتصادی (سازمان های مسئول)
- اهمیت طرح نمودن پرسش های زیر:
 - ۱- برای کمک به مردم تحت فشار و پریشانی، روش های متناسب فرهنگی کدامند؟
 - ۲- مردم به طور سنتی برای جلب حمایت و دریافت کمک دست به دامن چه کسانی می شوند و به چه کسانی پناه می برند؟
 - ۳- چگونه می توان از مردم و ساختارهای مختلف به بهترین نحو حمایت کرد؟

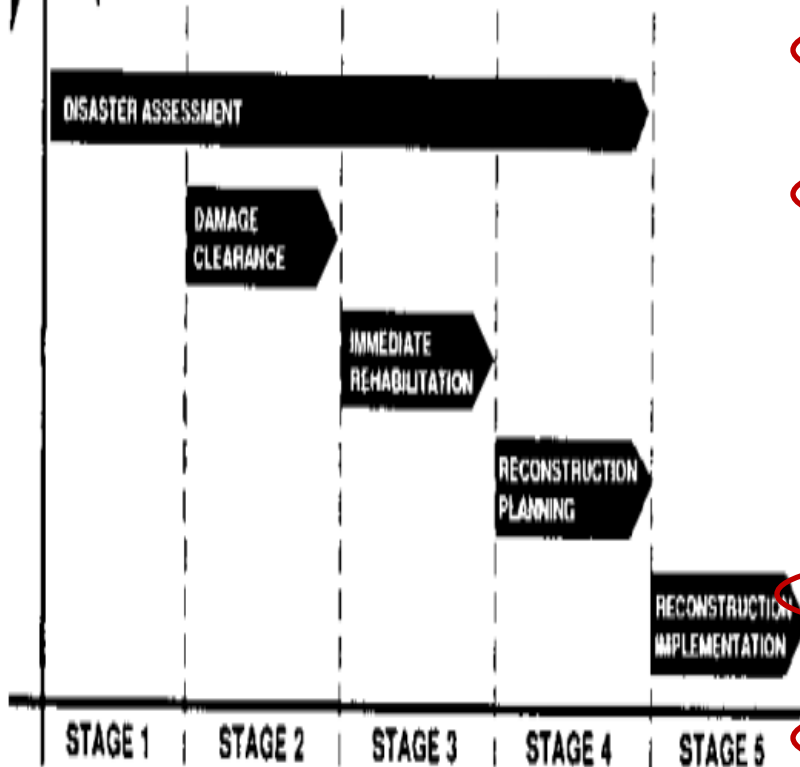
تجربه گوجارات (هند)

- بازیابی جامعه آسیب دیده پس از زلزله طی سه فاز:
 - ۱- تدوین یک برنامه جامع برای تعیین اصول و اهداف بازیابی
 - ۲- انجام برنامه طی سه مرحله **ارزیابی نیازها** (شامل شناسایی نیازها، اولویت بندی بر اساس منابع موجود، تامین نیازها با مشارکت جامعه) **ظرفیت سازی** (برای تبدیل برنامه به عملکرد)، و **اجرا**
 - ۳- اطمینان از تاب آوری اجتماع و توسعه آن در طولانی مدت

ماتریس مشارکت کنندگان در بازیابی

Typical Matrix of Actors Involved in Disaster Recovery

	Disaster Assessment	Damage Clearance	Immediate Rehabilitation	Reconstruction Planning	Reconstruction Implementation
Government					
Military	X	X	X		
Disaster Response Bodies	X	X	X		
Government Ministries	X	X	X	X	X
Reconstruction Commission				X	X
Local Authorities	X	X	X	X	X
International— Governments/UN Agencies	X	X	X	X	
Non-Government Organizations					
NGOs Relief/ Development Agencies	X		X		X
Media*	X	X	X	X	X
Professional, Commercial Sector		X		X	X
Communities	X	X	X	X	X

مشارکت کنندگان در مراحل پس از بلایا

بازیابی (سال)	امداد (ماه)	نجات (روز)	
			سازمان های دولتی
			سازمان های غیردولتی
			سازمان های بین المللی
			جامعه

بخش سلامت

• تخریب زیرساخت‌های سلامت
• از بین رفتن منابع ضروری شامل

✓ کارکنان سیستم سلامت (پرسنل کلیدی)
✓ وسایل و تجهیزات پزشکی

اهمیت بازیابی سیستم سلامت

عنصر کلیدی در تداوم عملکرد
اقتصادی و اجتماعی جامعه

ضرورت کارکرد سیستم سلامت برای
بازتوانی جسمی و روانی آسیب دیدگان

- فراهم نمودن آب و غذای سالم و ایمن، پایش و کنترل بیماری ها و ناقلین
- اطلاع رسانی در زمینه خطرات سلامت، آموزش راههای کاهش خطرات با مکانیزم های آموزشی متفاوت

بازیابی سیستم سلامت

- برنامه ریزی:

- ✓ چارچوب زمانی طولانی مدت
- ✓ تعیین وظایف و نقش های سازمان های مسئول و پشتیبان
- ✓ تخصیص منابع برای انجام وظایف
- ✓ لزوم تدوین قوانین و ضمانت اجرایی

- ایجاد ساختارهای رسمی:

- ✓ مدیریت و نظارت بر فرآیند بازیابی
- ✓ تسهیل هماهنگی و همکاری بین سازمان های دخیل

فرآیند برنامه ریزی

برقراری ارتباط
و تعامل
(همکاری) با
شرکا و ذینفعان
در راستای
تأمین نیازهای
بازیابی

اولویت بندی
نیازهای بازیابی
در کوتاه و بلند
مدت

شناسایی و
پایش نیازهای
مرتبط با
بازیابی سیستم
سلامت

ارزیابی تأثیر
یک مخاطره بر
توانایی
(ظرفیت)
سیستم سلامت

برنامه جامع ملی بازتوانی کشور

- به سفارش معاونت بازتوانی و بازسازی شامل سه بخش:
 - ۱- مطالعات و مستندات
 - ۲- طرح جامع ملی بازتوانی
 - ۳- آیین نامه اجرایی در هفت ماده:

عنوان	ماده
تعاریف مفاهیم	یک
سیاست های کلان و ارزش ها	دو
ساختار و روند اجرایی	سه
اعضای کمیته های تخصصی	چهار
شرح وظایف کارگروه	پنج
شرح وظایف تخصصی کمیته های تخصصی بازتوانی	شش
زمانبندی ارایه خدمات کمیته های تخصصی	هفت